

Vestiging Drachten

Waterschap Velt en Vecht
T.a.v. het Dagelijks Bestuur
Postbus 330
7740 AH COEVORDEN

Doorkiesnummer: 088 - 88 86 666 Datum: 11 december 2008 Referentie: 24008/drenthe/rv-nv
Faxnummer: 088 - 88 86 624

Betreft: **zienswijze GGOR Bargerveen**

Geacht bestuur,

Hierbij wil LTO Noord met het oog op de belangen van haar leden in en bij het onderhavige gebied een zienswijze kenbaar maken op het ontwerp "GGOR Natura 2000 gebied Bargerveen en landbouwgebied Nieuw-Schoonebeek en Emmen Zuid". Deze reactie is tot stand gekomen in overleg met het bestuur en de leden van de afdeling Schoonebeek van LTO Noord.

Algemeen

De mate waarin overheidskeuzes door mensen die hierdoor worden geraakt, gedragen worden, is van grote invloed op het welslagen van dit beleid. Als je dit uitgangspunt spiegelt aan de ontwikkeling aan de zuidzijde van het Bargerveen, dan kan worden vastgesteld dat er nog een lange weg te gaan is. De agrarische sector in Nieuw Schoonebeek is namelijk niet overtuigd van de noodzaak van een bufferzone langs het Bargerveen. Het GGOR proces en de uiteindelijke "politieke" keuze om over te gaan tot het inrichten van een externe buffer van 500 meter, vormt een nieuwe beproeving als het gaat om het vertrouwen van boeren in de overheid. De GGOR-discussie is niet op basis van gelijkwaardigheid van functies gevoerd. De landbouwbelangen zijn eenvoudigweg overruled door het grote gewicht dat aan het natuurbelang in het Bargerveen wordt toegekend. Een dergelijke eenzijdige benadering leidt er in dit geval mede toe dat individuele agrarische ondernemers teleurgesteld zijn en op voorhand niet bereid zijn om mee te werken aan de beoogde ontwikkeling van een bufferzone. Om de rechten van deze mensen nog beter zichtbaar te maken, zouden overheden moeten bevestigen dat ook realisatie van deze zone op basis van vrijwilligheid zal plaatsvinden.

Inbreuk groot

Het mag duidelijk zijn dat de voorgestelde bufferzone een enorme aanslag vormt op de landbouwstructuur rond Nieuw-Schoonebeek. Inrichting van een bufferzone zal er toe leiden dat ruim 220 ha grond niet langer als reguliere landbouwgrond kan worden gebruikt. Gelet op het feit dat het veelal om huiskavels gaat is er een grootschalige herstructurering nodig om ook de blijvende landbouwbedrijven in Nieuw-Schoonebeek duurzaam economisch perspectief te geven. Een ingreep die emotioneel en financieel een grote impact zal hebben. Feitelijk is het een inbreuk op het bestaansrecht van de agrarische sector in Nieuw Schoonebeek. LTO Noord is van mening dat hier een aantal dingen tegenover moet staan. Niet in de laatste plaats gaat het hierbij om nieuwe duidelijkheid. Dertig jaar geleden is voor de zuidzijde van het Bargerveen een heldere afspraak gemaakt. De Stheemanstraat is de grens tussen natuur en landbouw. Agrarische ondernemers hebben vanuit de duidelijkheid die hier mee was geschapen hun bedrijven durven en kunnen ontwikkelen. Nu blijkt dat afspraken in het verleden geen waarde meer hebben en ontstaat er een nieuwe situatie.

Los van de fysieke claim op het landbouwareaal, brengt de bufferzone ook andere zorgen met zich mee. Met het vormen van een bufferzone benadert “de natuur” de agrarische bedrijven en zijn er nadrukkelijk zorgen over de doorwerking op de wat langere termijn. Thema’s als ammoniak en water springen hierbij het meest in het oog. LTO Noord acht het wenselijk dat overheden in de breedte helderheid geven over de gevolgen van een bufferzone. In onze ogen moet worden vastgelegd dat de bestemming en de inrichting/het beheer van de bufferzone er op geen enkele wijze toe mag leiden dat zich waarden ontwikkelingen of stempels worden toegekend, die van invloed zijn op de ontwikkelingsmogelijkheden van agrarische bedrijven en de blijvende agrarische gronden in de omgeving. In praktische zin betekent dit bijvoorbeeld dat verbetering van de landbouwkundige productie-omstandigheden door waterhuishoudkundige ingrepen, niet wordt beperkt door de externe invloed van de bufferzone of het Bargerveen. Ook mag bijvoorbeeld de ontwikkeling van veehouderij, langs de lijn van ammoniak, door de aanwezigheid van de bufferzone niet worden belemmerd.

Structuurverbetering

Voor het gebied krijgt naar onze verwachting de Bestuurscommissie Schoonebeek opdracht om te komen tot herstructurering met enerzijds als doel om de bufferzone “vrij” te maken en anderzijds het blijvende landbouwgebied opnieuw in te richten. LTO Noord is van mening dat het bedienen van de twee genoemde doelen zowel in tijd als in geld tenminste gelijk op moet lopen. In tegenstelling tot de werkwijze tijdens het GGOR-traject, moeten functies hier op basis van gelijkwaardigheid worden bediend. Door het onttrekken van honderden hectares landbouwgrond zullen drastische ingrepen nodig zijn om te komen tot een economisch duurzame landbouw rond Nieuw Schoonebeek. Het zal naar onze inschatting gaan om bedrijfsverplaatsingen en het herschikken van de verkaveling teneinde voor de blijvers een zo groot mogelijke en rationeel ingerichte huiskavel te realiseren. Het is enerzijds van groot belang dat er in financiële zin voldoende middelen worden gereserveerd om deze ontwikkelingen te faciliteren. Zeker als het gaat om bedrijfsverplaatsing mag het niet zo zijn dat de betrokken agrariër moet wijken voor een hoog doel en zelf de rekening hiervoor moet betalen. Anderzijds is het van belang dat in het waterbeleid, ruimtelijk beleid en milieubeleid voldoende ruimte wordt gecreëerd om tot een duurzame agrarische structuur te komen. Je kunt hierbij denken aan hervestiginglocaties voor agrarische bedrijven en/of het omgooien of opschalen van de verkavelingstructuur of bijvoorbeeld het egaliseren van percelen. Vanzelfsprekend maakt ontsluiting van landbouwpercelen ook onderdeel uit van het pakket aan voorzieningen die voor de blijvende landbouw aandacht behoeft.

Wateraanvoer nodig

Het gebied Boovenen, het gebied ten oosten van de Kerkenweg en de zuidkant van de Europaweg kan via waterleiding W8 van water voorzien worden in periodes met tekorten. Door het dempen van W8 kan dit niet meer. Dit houdt een verslechtering van de landbouwkundige situatie in. Dit is voor de landbouw onacceptabel. In het onderzoek naar effectiviteit bufferzone c.q. kwelscherm door DTH (zie site Velt en Vecht) wordt voor effectiviteit van de bufferzone uitgegaan van een situatie met wateraanvoer. Dit heeft een positieve invloed op de bufferzone. Ook voor de landbouw is behoefte aan wateraanvoer. Wateraanvoer dient zo meerdere doelen. Een win-win-situatie.

Peilen in het landbouwgebied

In het landbouwgebied ten zuiden van de Stheemanstraat zijn op de kaarten bij het Ontwerp GGOR peilvakken en watergangen ingetekend. Het zou goed zijn om in dit GGOR-besluit aan te geven dat het hier gaat om een indicatieve duiding van zaken. Genoemde peilen moeten vooralsnog als maximumpeil kunnen worden beschouwd, met nadrukkelijk de mogelijkheid om ze indien nodig naar beneden toe bij te stellen.

We gaan er namelijk vanuit dat deze peilvakken opnieuw ingetekend worden na een plan van toedeling, niet in de laatste plaats omdat herverkaveling en kavelaanvaardingswerken invloed kunnen hebben op de peilvakken en de locale inrichting van de waterhuishouding.

De landbouwers hebben op dit moment onvoldoende inzicht in de toekomstige situatie om te beoordelen of de peilen genoemd in de peilvakken voldoende drooglegging waarborgen. Hiervoor is meer informatie noodzakelijk. In het GGOR landbouw wordt een drooglegging van 1,20 meter – maaiveld genoemd.

Tijdens het laatste klankbordoverleg is gesproken over een drooglegging van 1,10 meter – maaiveld. In het plan wordt nu gerekend met een drooglegging van 1,0 meter – maaiveld.

Omdat hier sprake is van veengrond (waarbij nog klink optreedt) vinden wij een drooglegging van 1,10 meter echt minimaal.

Wij gaan ervan uit dat het tracé van de verzamelsloot achter de boerderijen, zoals aangegeven in het GGOR document, ook indicatief is. Het definitieve tracé zou volgens ons pas volgen na het plan van toedeling. De getekende verzamelsloot achter de boerderijen, doorsnijdt de huiskavels van de (voornamelijk) veehouderijen. Het draagvlak voor die doorsnijding is minimaal. Om toch die verzamelsloot te realiseren, zou volgens ons gekozen moeten worden voor een sloot in eigendom en beheer door de aanliggende eigenaren. Het waterschap zou vervolgens schouw op die sloot moeten leggen om het onderhoud te garanderen. De besparing (aankoop grond en jaarlijks onderhoud) die hiermee gerealiseerd wordt, zou kunnen gebruikt worden om wateraanvoer te realiseren.

Relatie met beheersplan Natura 2000

Het GGOR Bargerveen is gebaseerd op een concept aanwijzing Natura 2000. De formele aanwijzing van het gebied, evenals het vastleggen van de begrenzing en de zogenaamde instandhoudingsdoelen heeft nog niet plaatsgehad. Daar komt nog bij dat er binnen drie jaar na aanwijzing een beheersplan moet worden opgesteld waarin onder meer moet worden bepaald welke maatregelen nodig zijn om de instandhoudingsdoelen te bereiken. Een niet onbelangrijk thema hierbij is de afweging of doelen haalbaar en betaalbaar zijn en/of voorgestane maatregelen daadwerkelijk bijdragen aan het realiseren van doelen.

Met het opstellen van een GGOR is een voorschot genomen op deze discussie en is de discussie van haalbaar en betaalbaar feitelijk niet gevoerd. Evenmin is in de afwegingen meegenomen dat het Bargerveen aan de oostzijde wordt gedraineerd en water actief wordt afgevoerd. De invloed van deze afwatering en het feit dat hier geen groot-schalige buffering plaatsvindt, kan het geheel van haalbaarheid van instandhoudingsdoelen volgens ons nadrukkelijk beïnvloeden.

In alle gevallen blijft de vraag boven de markt hangen of de conclusies van het GGOR-proces dezelfde zullen zijn als die in het nog te doorlopen beheersplanproces. Vanuit het perspectief van de agrarische sector zou het onverteerbaar zijn als met een beheersplan een plus gezet wordt op de keuzes die nu gemaakt zijn. Sterker nog, er zijn argumenten om te zeggen dat met het ondersteunen van de instandhoudingsdoelen langs het waterspoor een offer is gebracht dat zodanig groot is, dat je de omgeving niet langer lastig mag vallen met beperkingen op andere terreinen. Denk aan zaken als licht, ammoniak en dergelijke. Het ligt in de rede om bij het opstellen van het beheersplan, voor agrarische activiteiten en ontwikkelingen buiten het Natura 2000 gebied Bargerveen, de vergunningplicht op basis van de NB-wet weg te nemen.

Het moge duidelijk zijn dat er aan geen enkele zijde van het Bargerveen draagvlak is, om de gerealiseerde en beoogde bufferzones binnen de grenzen van het Natura 200 gebied te betrekken.

Provinciale context

Het onttrekken van 220 ha landbouwgrond kan in de ogen van LTO Noord alleen plaatsvinden indien er een herschikking van provinciale natuurhectares plaats vindt. Immers het provinciale quotum aan te realiseren EHS-natuur is verdeeld en op. Extra hectares bij het Bargerveen betekent dus het schrappen van een natuurbegrenzing met dezelfde omvang elders.

Wij hopen u hiermee voldoende over ons standpunt te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
namens LTO Noord Drenthe,

R. Visser
Beleidsadviseur